



# Studieplan 2012/2013

## Praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) - heltid

**Studiepoeng: 60**

### Studiets varighet, omfang og nivå

PPU studiet er en ett-årig videreutdanning på BA-nivå.

### Innledning

Praktisk Pedagogisk Utdanning (PPU) er en ettårig lærerutdanning. PPU kvalifiserer for arbeid på mellomtrinnet og ungdomstrinnet i grunnskolen, i videregående opplæring og i voksenopplæring.

Ett viktig særpreg ved utdanningen er at studentene har gjennomført fagutdanningen sin før de starter på den praktisk-pedagogiske delen av lærerutdanningen. For yrkesfaglige studenter foreligger det i tillegg et krav om relevant erfaring fra arbeidslivet.

I Rammeplanen for Praktisk-pedagogisk utdanning (2003) står det at ingen enkeltfaktor er mer avgjørende for kvaliteten i skolen enn læreren. Den gode og kvalifiserte lærer må ha en allsidig kompetanse for å fylle sin oppgave som lærer. Det praktisk-pedagogiske studiet skal være yrkesrettet, praksisbasert og tilpasset den faglige eller yrkesfaglige bakgrunnen hos den enkelte student. Dette kan en best oppnå gjennom nært, tverrfaglig lærer- og studentsamarbeid. Praksisbaserte og yrkesrelevante arbeidsoppgaver og tett oppfølging av studentene vil bidra til å fremme prinsippene om yrkesretting, helhet og sammenheng. Praktisk-pedagogisk utdanning er krevende og forutsetter målrettet innsats fra den enkelte student for at utdanningens mål skal nås.

Gjennom praktisk-pedagogisk utdanning skal studentene bli bevisste på sitt eget faglige ståsted og personlige holdninger til lærerarbeidet. De skal møte utfordringer både gjennom praksisopplæring og gjennom teoristudier, slik at de utvikler dyktighet, innsikt og evne til refleksjon i arbeidet som lærer i allmenne eller yrkesfag.

### Læringsutbytte

En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende læringsutbytte:

#### Kunnskaper

- grunnleggende fagdidaktiske og pedagogiske kunnskaper rettet mot trinn 5.-13.
- om skolens mandat, opplæringens verdigrunnlag og opplæringsløp
- om gjeldende lovverk og styringsdokumenter som er relevante for profesjonsutøvelsen
- om ungdomskultur og ungdoms utvikling og læring i ulike sosiale og flerkulturelle kontekster
- bred kunnskap om læringstrategier, læringsarenaer og arbeidsmetoder generelt



## Ferdigheter

- kan orientere seg i faglitteratur og forholde seg kritisk til informasjonskilder og eksisterende teorier knytte til undervisning i fagene
- kan planlegge, gjennomføre og reflektere over undervisning basert på forsknings- og erfaringsbasert kunnskap
- kan analysere, konkretisere og knytte læreplanmål til realistiske arbeidsplaner for organisering av en differensiert og tilpasset opplæring
- kan lede og legge til rette for undervisningsforløp som fører til gode faglige og sosiale læreprosesser tilpasset elevenes erfaringer, gjeldende læreplanverk og det digitale klasserommet
- kan dokumentere og vurdere elevers læring og utvikling, gi læringsfokuset tilbakemeldinger og bidra til at elevene kan reflektere over egen læring

## Generell kompetanse

- kunne formidle avansert faglig innhold og kommunisere faglige problemstillinger
- inneha en profesjonell og yrkesetisk holdning og kan kritisk reflektere over faglige og profesjonsetiske spørsmål
- med stor grad av selvstendighet videreutvikle egen kompetanse og bidra til arbeidsplassenes og kollegers utvikling, både faglig, didaktisk og organisatorisk
- kunne bygge gode relasjoner til elevene og skape konstruktive og inkluderende læringsmiljø
- kunne bygge gode relasjoner til foresatte, og samarbeide med aktører som er relevante for skoleverket

## Målgruppe

Studenter som enten har en allmennfaglig utdanning på minimum Ba-nivå, og som ønsker å få undervisningskompetanse i fagene sine, eller studenter som har en yrkesbakgrunn, og som ønsker å få undervisningskompetanse for videregående skole i sitt yrke.

## Kompetanse

Praktisk pedagogisk utdanning gir undervisningskompetanse. Avhengig av studentens faglige utdanning, gjelder undervisningskompetansen for mellom- og ungdomstrinnet i grunnskolen, videregående opplæring og voksenopplæring.

Studiet sikter på en kompetanse som omfatter både pedagogisk arbeid og undervisning på ulike alderstrinn og ulike skoleslag. Samtidig bygger hele det offentlige skoleverket på et felles verdigrunnlag som er nedfelt i de nasjonale læreplanene og Opplæringsloven. Målsetningen for PPU studiet er derfor at studentene tilegner seg den grunnleggende tenkning i opplæring på de ulike trinnene, slik at de kan utvikle et helhetssyn på norsk utdanningssystem og se sine egne fag og egen læringsfunksjon som en del av denne helheten.

Intensjonen i studiet er at de ulike deler av utdanningen (fagdidaktikk, pedagogikk og



praksisopplæringen), framstår som en integrert helhet. Det er også intensjonen å skape et læringsmiljø der studentene kan lære gjennom aktiv deltaking i interaksjon med hverandre, fagpersonalet på høgskolen og på praksisskolene.

Gjennom studiet skal studentene tilegne seg solid handlingskompetanse på følgende fem områder:

Faglig kompetanse, didaktisk kompetanse, sosial kompetanse, endrings- og utviklingskompetanse og yrkesetisk kompetanse.

## Opptakskrav

Fagdidaktikk:

Studenter med allmennfaglig kompetanse, det vil se generell studiekompetanse og allmennfaglig universitets- og høgskoleutdanning, skal ha 30 studiepoeng i fagdidaktikk. Allmennfaglig utdanning betyr i denne sammenheng utdanning som kvalifiserer for undervisning i allmennfag i grunnskole og/eller videregående opplæring. Studentene tas opp på PPU på følgende grunnlag:

- Studiekompetanse, fullført allmennfaglig universitets- eller høgskoleutdanning av minimum 3 års omfang (180 studiepoeng), hvorav det er krav til fordypning i 80 studiepoeng i ett fag.

Yrkesdidaktikk:

Studenter med yrkesfaglig kompetanse skal ha 30 studiepoeng i yrkesdidaktikk og tas opp på PPU på ett av følgende grunnlag:

- Generell studiekompetanse, fullført treårig profesjonsrettet universitets- eller høgskoleutdanning og minimum 2 års relevant yrkespraksis. Profesjonsrettet utdanning betyr i denne sammenheng utdanning som kvalifiserer for undervisning på yrkesfaglige studieretninger i videregående opplæring.
- Generell studiekompetanse og fag-/svennebrev eller annen fullført 3 -årig yrkesutdanning på videregående nivå, 2 års yrkesteoritisk utdanning og minimum 2 års relevant yrkespraksis.

## Undervisnings- og læringsformer

Undervisningen vil vekse mellom forelesninger, seminarer med gruppearbeid, diskusjoner og framlegg og ekskursjoner, avhengig av de ulike fagenes egenart.

## Vurderingsformer

Skikkethetsvurdering

Høgskolen har ansvaret for å vurdere om studenten er skikket for læreryrket. Denne vurderingen vil skje etter kriterier og prosedyrer fastsatt av departementet og høgskolen. Skikkethetsvurderingen foregår gjennom hele studietiden, både i den teoretiske og den praktiske delen av utdanningen. Forskrift om skikkethetsvurdering vil bli gjennomgått ved studiestart.



## Vurdering av praksisopplæring.

Avsluttende vurdering i praksisopplæring skal skje i forhold til rammeplanens presiserte målområder for PPU-studiet. Fastsetting av karakter skal bygge på en kvalifisert, skjønnsmessig og helhetlig vurdering med utgangspunkt i observasjoner, dokumenter studenten har utarbeidet og veiledningssamtaler. Vurderingen skal skje i samarbeid mellom praksislærer og representanter for lærerutdanningsinstitusjonen. Praksislæreren har hovedansvaret for den avsluttende vurderingen, som skal uttrykkes med karakteren bestått eller ikke bestått.

## Avsluttende vurdering/Eksamen.

Når det gjelder avsluttende vurdering i pedagogikk og fagdidaktikk, så vil den formelle vurdering omfatte:

- avsluttende eksamen i "Pedagogikk": 30 studiepoeng
- avsluttende eksamen i "Fagdidaktikk": 30 studiepoeng

Det gis graderte bokstavkarakter fra A - F, der E er laveste ståkarakter. Det benyttes varierte vurderingsformer, se nærmere i emnebeskrivelser for hvert emne.

## Internasjonalisering

Ikke aktuelt for dette studiet.

## Studiets innhold, oppbygging og organisering

Studiet har et omfang på 60 studiepoeng, og består av 30 studiepoeng pedagogikk og 30 studiepoeng fag- eller yrkesdidaktikk. I tillegg kommer 12 uker veiledet og vurdert praksis, som er integrert i alle emner.

Studenter med allmennfaglig studiebakgrunn skal, i tillegg til pedagogikk, ha 30 studiepoeng fagdidaktikk, og de skal da enten ha 15 studiepoeng i to fag, eller 30 studiepoeng i ett fag.

Studenter med yrkesfaglig bakgrunn skal, i tillegg til pedagogikk, ha 30 studiepoeng yrkesdidaktikk i ett fag.

## Organisering av studiet

1. semester

2. semester



## Høgskolen i Hedmark

Pedagogikk/generell didaktikk:

30 studiepoeng

6 uker pedagogisk praksis i grunnskole eller videregående skole

Enten:

Fagdidaktikk i fag 1: 15 studiepoeng

og

Fagdidaktikk i fag 2: 15 studiepoeng

Eller:

Fagdidaktikk i fag 1: 30 studiepoeng

6 uker pedagogisk praksis i grunnskole eller videregående skole

### Emnetabell PPU-heltid

#### Emner

*Studiepoeng* År 1

- [Pedagogikk](#)

30 studiepoeng Høst

### De ulike fagdidaktiske emnene som tilbys 2012/2013

*Studiepoeng* År 1

- [Fagdidaktikk i samfunnsfag](#) (optional)

30 studiepoeng Vår

- [Fagdidaktikk i samfunnsfag](#) (optional)

15 studiepoeng Vår

- [Yrkesdidaktikk i naturbruk](#) (optional)

30 studiepoeng Vår

- [Yrkesdidaktikk i naturbruk](#) (optional)

15 studiepoeng Vår



- [Fagdidaktikk i naturfag](#) (optional)  
30 studiepoeng Vår
- [Fagdidaktikk i naturfag](#) (optional)  
15 studiepoeng Vår
- [Fagdidaktikk i religion og livssyn](#) (optional)  
30 studiepoeng Vår
- [Fagdidaktikk i religion og livssyn](#) (optional)  
15 studiepoeng Vår
- [Fagdidaktikk i matematikk](#) (optional)  
30 studiepoeng Vår
- [Fagdidaktikk i matematikk](#) (optional)  
15 studiepoeng Vår
- [Fagdidaktikk i norsk](#) (optional)  
30 studiepoeng Vår
- [Fagdidaktikk i norsk](#) (optional)  
15 studiepoeng Vår
- [Fagdidaktikk i engelsk](#) (optional)  
30 studiepoeng Vår
- [Fagdidaktikk i engelsk](#) (optional)  
15 studiepoeng Vår

## Praksis

*Studiepoeng* År 1



- [Praksisopplæring 1. semester](#)

0 studiepoeng

- [Praksisopplæring 2. semester](#)

0 studiepoeng



# Emneoversikt

## 2PT24PH Pedagogikk

**Emnekode: 2PT24PH**

**Studiepoeng: 30**

### Språk

Norsk

### Forkunnskaper

Ingen spesielle krav

### Læringsutbytte

En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha tilegnet seg følgende læringsutbytte:

Modul 1:

Kunnskap

- om grunnleggende didaktikk, læreplanteori og klasseledelse
- om elevenes læring og utvikling, læringsstrategier, læreprosesser og utfordringer i læringsarbeidet for ulike grupper av elever
- om arbeid med utvikling av elevenes grunnleggende ferdigheter
- om sammenhenger mellom lærerens ledelse av læringsarbeid, gruppeprosesser, utvikling av et godt læringsmiljø og et inkluderende læringsfellesskap
- om lovgrunnlag, herunder skolens formål, verdigrunnlag, læreplaner og elevers rettigheter
- om systematisk observasjon av elevenes læringsarbeid
- om veiledning og noen sentrale veiledningsteknikker
- om tilpasset opplæring og hvilke utfordringer og muligheter skolen står overfor når det gjelder elever med særskilte behov for tilrettelagt opplæring
- om barn i sorg og krise, overgrep mot barn og andre vanskelige livssituasjoner som barn kan komme i
- om hvordan konflikter og mobbing kan forebygges og håndteres

Ferdigheter

- planlegge, lede, variere og vurdere læringsarbeid
- legge til rette for progresjon i elevenes læring og utvikling av grunnleggende ferdigheter
- forklare relasjoner mellom faglig innhold, arbeidsmåter og vurdering
- vurdere ulike læremidler og reflektere over didaktiske muligheter med bruk av IKT
- formidle og anvende kunnskaper om barn og unges utvikling og læring, og analysere de





## Høgskolen i Hedmark

- pedagogiske konsekvensene dette kan ha for arbeidet i skolen
- tilpasse opplæringen til elevers ulike evne og anlegg, interesser og bakgrunn
- motivere elevenes læringslyst gjennom å tydeliggjøre elevenes læringsmål og bruke varierte arbeidsmetoder
- analysere elevenes læringsstrategier og læringsutbytte ved hjelp av ulike vurderingsformer
- i samarbeid med foresatte og faglige instanser identifisere behov hos elevene og iverksette nødvendige tiltak

### Generell kompetanse

- kan formidle sentralt fagstoff og gjennom faglig innsikt, engasjement og formidlingsevne stimulere til elevenes læring og motivasjon
- vurdere, veilede og gi omsorg til den enkelte elev
- legge til rette for gjensidig ansvar og utholdenhet i læringsarbeidet
- bygge gode relasjoner til elevene og skape motiverende og inkluderende læringsmiljø
- observere og veilede elevenes læringsarbeid ut fra bærende mål, prinsipper og verdigrunnlag i gjeldende læreplaner
- forstå sammenhenger mellom relevant forskning og muligheter i pedagogisk praksis

### Modul 2:

#### Kunnskap

- om sosiale forhold som påvirker barn og unges oppvekst og miljø
- om elever med flerkulturell og flerspråklig bakgrunn
- om viktigheten av og forutsetninger for god kommunikasjon og godt samarbeid mellom skole og hjem og aktuelle samarbeidspartnere
- om læreplanarbeid
- om grunnleggende profesjonsetiske prinsipper og dilemmaer som regulerer undervisning og læring i skolen
- om det helhetlige utdanningsløpet, om skolens historie
- om vurdering og vurdering for læring
- om skolen som kompleks organisasjon, om dens rammefaktorer og styringsstruktur, om utviklingsprosesser, om samarbeidet med kolleger, elever, foresatte og relevante instanser utenfor skolen og betydningen det har for elevenes læring og utvikling

#### Ferdigheter

- vurdere og dokumentere elevenes læring og utvikling, gi læringsfokuserede tilbakemeldinger og bidra til at elevene kan reflektere over egen læring
- nyttiggjøre seg lokalt arbeids-, kultur- og samfunnsliv i elevenes læreprosesser
- planlegge og delta i utviklings- og endringsprosesser i skolen,
- planlegge, gjennomføre og vurdere utviklingssamtaler
- kritisk analysere samhandling i klasser og grupper av elever og fatte beslutninger som stimulerer elevenes læring

### Generell kompetanse

- kan bidra i et profesjonelt fellesskap og bidra til kontinuerlig utvikling av egen yrkesutøvelse og skolens faglige og pedagogiske miljø



- innehar en profesjonell og yrkesetisk holdning og kan kritisk reflektere over faglige og profesjonsetiske spørsmål
- har innsikt i lærerrollens utvikling og de utfordringer læreren står overfor som oppdrager i et pluralistisk og internasjonalt samfunn

## Innhold

### Modul 1:

1. Grunnleggende didaktikk og læreplanteori/digitale verktøy som arbeidsmåte
2. Observasjonsteori
3. Sosialpsykologi og tilrettelegging for gode gruppeprosesser - klasseledelse
4. Veiledning/praktisk yrkest teori
5. Tilpasset opplæring og spesialpedagogikk
6. Sentrale begreper og teorier om barn og unges utvikling og læring
7. Bærende mål, prinsipper og verdigrunnlag i gjeldende læreplaner

### Modul 2:

1. Skolen som organisasjon/ og skolekultur/organisasjonskultur
2. Skoleutvikling/skolevurdering
3. Skolehistorie/idéhistorie
4. Sosiale forhold som påvirker barn og unges oppvekst miljø for eksempel mediesamfunnet, mobbing som fenomen, familiestruktur, misbruksproblematikk mm
5. Samarbeid med hjem-skole, kollegaer, andre instanser.
6. Kulturelt mangfold og etnisitet
7. Endringskompetanse – pedagogisk entreprenørskap
8. Lærerrollen og de etiske forhold som knytter seg til denne

## Organisering og arbeidsformer

Undervisningen er periodisert, og består av forelesninger, gruppearbeid, diskusjoner, individuelt arbeid, veiledning.

## Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- Minst 80% frammøte til undervisning. Studenten er ansvarlig for at tilstedeværelse registreres.
- 2 dager observasjonspraksis i skolen, med fokus på tilpasset opplæring
- Deltagelse på begrepstest
- Muntlig presentasjon i gruppe, med utgangspunkt i praksiserfaringer.

## Vurderingsordning

- Gruppeoppgave med utgangspunkt i observasjonspraksis - teller 20 % av endelig karakter.
- Utviklingsoppgave- teller 30 % av endelig karakter
- Muntlig eksamen med utgangspunkt i utviklingsoppgaven og hele pensum – teller 50 % av endelig karakter.

Det forutsettes at alle deleksamener er bestått for at emnet skal vurderes til bestått.



**Ansvarlig avdeling**

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap



## 2SFD24PH og 2SFD24PD Fagdidaktikk i samfunnsfag

Emnekode: 2SFD24PH og 2SFD24PD

Studiepoeng: 30

### Språk

Norsk

### Forkunnskaper

Ingen spesielle krav

### Læringsutbytte

Studiet skal først og fremst gi studentene grunnlag for å undervise i samfunnsfag på mellomtrinnet og ungdomstrinnet i grunnskolen samt i fellesfagene historie og geografi i den videregående skole. Studentenes faglige bakgrunn bestemmer hvilke programfag de utvikler kompetanse innenfor. Studentene skal utvikle kompetanse som gjør det mulig i handle på en reflektert måte i undervisningssituasjonen.

En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende læringsutbytte i emnet:

#### KUNNSKAPER

- Gjøre rede for samfunnsfagenes skiftende rolle i samfunnet.
- Forklare sammenhengen mellom verdisyn, ideologi, teori og forståelse av samfunnet
- Gjøre rede for samfunnsfagene som enkeltfag eller deler av integrert samfunnsfag og nye tendenser i disse fagområdene
- Begrunne hovedmålsetningene for samfunnsfag i skolen (Fortid, samtid og mulige scenarioer)
- Redegjøre for og reflektere over hvordan sentrale læringsteorier i samfunnsfagenes undervisning skifter og har skiftet gjennom tid
- Ha operativ bevissthet om mulig sammenheng mellom elevers sosiokulturelle bakgrunn og variasjon i faglige bakgrunn fra tidligere skolegang
- Redegjøre for og reflektere over begrepsutvikling, læringsvansker, misoppfatninger og hverdagsforestillinger som er vanlig i samfunnsfagene
- Forklare hvordan elevers ulike interesser, erfaringer og holdninger til samfunnet kan påvirke læring og læringslyst
- Ha operativ bevissthet om eleven som ressurs og hvordan en kan få til elevaktivisering og metalæring
- Innhente data i fagdidaktikk og drøfte disse med medstudenter og opp mot teori
- Diskutere og reflektere over elevers ansvar for egen læring og elevmedvirkning i planleggingen av undervisningen
- Diskutere hvordan ulike kilder, metoder og strategier kan settes i arbeid for å nå læringsmål i samfunnsfagene
- Ha operativ kunnskap om hvordan digitale hjelpemidler kan brukes for å nå læringsmål i samfunnsfagene



## Høgskolen i Hedmark

- Forklare hvorfor og tilrettelegge hvordan ferdigheter i argumentasjon og kommunikasjon bidrar til økt læringsutbytte i samfunnsfagene
- Reflektere over hvordan en kan jobbe med grunnleggende ferdigheter i samfunnsfag
- Redegjøre for hvordan en kan veilede og drive tilpasset undervisning i samfunnsfag
- Kunne forklare forskjellen mellom vurdering for læring og vurdering av læring
- Reflektere over hvordan elevene kan vurderes underveis ved bruk av vurderingskriterier

### FERDIGHETER

- Planlegge undervisning som tar hensyn til progresjon av kjernebegrepene i samfunnsfag
- Planlegge hvordan utforskende metoder kan inngå som hverdagsselement i elevenes felleslæring og egenlæring
- Planlegge og gjennomføre læringsaktiviteter som bidrar skaper forståelse for og bygger bro mellom lokale forhold og forhold i storsamfunnet
- Behersker og har et bevisst forhold til læringsstrategier metoder som samarbeidslæring, rollespill og annen type gruppearbeid og hvordan disse kan brukes i arbeidet med kompetansemål og individuell læring
- Planlegge, organisere og gjennomføre av undervisning i samfunnsfag (lokale læreplaner, årsplaner, periodeplaner) og formidle begrunnelser for de valg som er truffet
- Bruke nærmiljøet og ulike institusjoner til ekskursjoner og læring i samfunnsfag
- Utarbeide ulike vurderingsformer som tydelig synliggjør sammenhengen mellom arbeid med kompetansemål og elevenes individuelle og kollektive utvikling.
- Utvikle ulike øvelser og dokumentasjonsmuligheter som gir elevene mulighet til å utvikle og dokumentere hvor de er i utvikling av egen kompetanse. (muntlighet/skriftelighet, prosessdokumenter og ferdighetsprøver)
- Vurdere elevarbeider i samfunnsfag (både for og av læring)

### GENERELL KOMPETANSE

- Reflektere over hva som er kompetanse
- Tolke, bryte ned og anvende læreplanens kompetansemål i undervisningen
- Forklare relevans av samfunnsfagene for mestring av egne liv og deltakelse i samfunnet.

### Innhold

- Samfunnsfagenes egenart. Historisk perspektiv og samfunnsperspektiv.
- Samfunnsfagenes begrunnelser som skolefag
- Vurdering for og av læring i samfunnsfag. Helhetlig kompetanse og de fire læringstråder
- Gjennomgående læreplan i samfunnsfag (LK06). Fagplaner for fellesfagene historie og geografi. Planlegging (progresjon) og gjennomføring av læringsaktiviteter. Samfunnsfagene og den generelle læreplanen.
- Teorier om læring i samfunnsfag. Motivasjon og holdninger tilsamfunnsfagene. Nyere forskning om samfunnsfagenes dannelsesbidrag i å utvikle aktive borgere.
- Læringsstrategier og – metoder i samfunnsfagene. Utforskende og kreative arbeidsmåter. Grunnleggende ferdigheter i samfunnsfag.
- Læringsarenaer. Ekskursjoner og samarbeid med institusjoner utenfor skolen

### Organisering og arbeidsformer



## Høgskolen i Hedmark

Undervisningen er periodisert og består av forelesninger, seminarer og gruppearbeid. Bruk av IKT i læring og dokumentasjon av oppnådd læring er integrert i undervisningen.

Fronter blir brukt som læringsplattform.

Studenten tilbys inntil fem timer veiledning på mappeoppgaver og i forbindelse med praksis.

### **Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen**

- Minst 80% frammøte til undervisningen. Studenten er ansvarlig for at tilstedeværelse registreres.
- Innlevering av arbeider beskrevet i semesterplanen

### **Vurderingsordning**

- mappevurdering: to individuelle oppgaver, hvor en trekkes og en velges av kandidaten, og et refleksjonsnotat - teller 20 % av endelig karakter
- utviklingsoppgave- teller 45% av endelig karakter
- individuell muntlig eksamen - teller 35 % av endelig karakter

Det forutsettes at alle deleksamener er bestått for at emnet skal vurderes til bestått.

### **Ansvarlig avdeling**

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap



## 2SFD14PH og 2SFD14PD Fagdidaktikk i samfunnsfag

Emnekode: 2SFD14PH og 2SFD14PD

Studiepoeng: 15

### Språk

Norsk

### Forkunnskaper

Ingen spesielle krav

### Læringsutbytte

En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende læringsutbytte i emnet

#### KUNNSKAPER

- Gjøre rede for samfunnsfagenes skiftende rolle i samfunnet.
- Forklare sammenhengen mellom verdisyn, ideologi, teori og forståelse av samfunnet
- Gjøre rede for samfunnsfagene som enkeltfag eller deler av integrert samfunnsfag og nye tendenser i disse fagområdene
- Begrunne hovedmålsetningene for samfunnsfag i skolen (Fortid, samtid og mulige scenarioer)
- Redegjøre for og reflektere over hvordan sentrale læringsteorier i samfunnsfagene undervisning skifter og har skiftet gjennom tid
- Ha operativ bevissthet om mulig sammenheng mellom elevers sosiokulturelle bakgrunn og variasjon i faglige bakgrunn fra tidligere skolegang
- Redegjøre for og reflektere over begrepsutvikling, læringsvansker, misoppfatninger og hverdagsforestillinger som er vanlig i samfunnsfagene
- Forklare hvordan elevers ulike interesser, erfaringer og holdninger til samfunnet kan påvirke læring og læringslyst
- Ha operativ bevissthet om eleven som ressurs og hvordan en kan få til elevaktivisering og metalæring
- Innhente data i fagdidaktikk og drøfte disse med medstudenter og opp mot teori
- Diskutere og reflektere over elevers ansvar for egen læring og elevmedvirkning i planleggingen av undervisningen
- Diskutere hvordan ulike kilder, metoder og strategier kan settes i arbeid for å nå læringsmål i samfunnsfagene
- Ha operativ kunnskap om hvordan digitale hjelpemidler kan brukes for å nå læringsmål i samfunnsfagene
- Forklare hvorfor og tilrettelegge hvordan ferdigheter i argumentasjon og kommunikasjon bidrar til økt læringsutbytte i samfunnsfagene
- Reflektere over hvordan en kan jobbe med grunnleggende ferdigheter i samfunnsfag



## Høgskolen i Hedmark

- Redegjøre for hvordan en kan veilede og drive tilpasset undervisning i samfunnsfag
- Kunne forklare forskjellen mellom vurdering for læring og vurdering av læring
- Reflektere over hvordan elevene kan vurderes underveis ved bruk av vurderingskriterier

### FERDIGHETER

- Planlegge undervisning som tar hensyn til progresjon av kjernebegrepene i samfunnsfag
- Planlegge hvordan utforskende metoder kan inngå som hverdagsselement i elevenes fellelæring og egenlæring
- Planlegge og gjennomføre læringsaktiviteter som bidrar skaper forståelse for og bygger bro mellom lokale forhold og forhold i storsamfunnet
- Behersker og har et bevisst forhold til læringsstrategier metoder som samarbeidslæring, rollespill og annen type gruppearbeid og hvordan disse kan brukes i arbeidet med kompetansemål og individuell læring
- Planlegge, organisere og gjennomføre av undervisning i samfunnsfag (lokale læreplaner, årsplaner, periodeplaner) og formidle begrunnelser for de valg som er truffet
- Bruke nærmiljøet og ulike institusjoner til ekskursjoner og læring i samfunnsfag
- Utarbeide ulike vurderingsformer som tydelig synliggjør sammenhengen mellom arbeid med kompetansemål og elevenes individuelle og kollektive utvikling.
- Utvikle ulike øvelser og dokumentasjonsmuligheter som gir elevene mulighet til å utvikle og dokumentere hvor de er i utvikling av egen kompetanse. (muntlighet/skriftelighet, prosessdokumenter og ferdighetsprøver)
- Vurdere elevarbeider i samfunnsfag (både for og av læring)

### GENERELL KOMPETANSE

- Reflektere over hva som er kompetanse
- Tolke, bryte ned og anvende læreplanens kompetansemål i undervisningen
- Forklare relevans av samfunnsfagene for mestring av egne liv og deltakelse i samfunnet.

### Innhold

- Samfunnsfagenes egenart. Historisk perspektiv og samfunnsperspektiv.
- Samfunnsfagenes begrunnelser som skolefag
- Vurdering for og av læring i samfunnsfag. Helhetlig kompetanse og de fire læringstråder
- Gjennomgående læreplan i samfunnsfag (LK06). Fagplaner for fellesfagene historie og geografi. Planlegging (progresjon) og gjennomføring av læringsaktiviteter. Samfunnsfagene og den generelle læreplanen.
- Teorier om læring i samfunnsfag. Motivasjon og holdninger til samfunnsfagene. Nyere forskning om samfunnsfagenes bidrag til dannelsen av aktive borgere.
- Læringsstrategier og –metoder i samfunnsfagene. Utforskende og kreative arbeidsmåter. Grunnleggende ferdigheter i samfunnsfag.
- Læringsarenaer. Ekskursjoner og samarbeid med institusjoner utenfor skolen

### Organisering og arbeidsformer

Undervisningen er periodisert og består av forelesninger, seminarer og gruppearbeid. Bruk av IKT i læring og dokumentasjon av oppnådd læring er integrert i undervisningen.





Fronter blir brukt som læringsplattform.

## **Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen**

- Minst 80% frammøte til undervisning. Studenten er ansvarlig for at tilstedeværelse registreres.
- Innlevering av arbeider beskrevet i semesterplanen

## **Vurderingsordning**

- mappevurdering: to individuelle oppgaver, hvor en trekkes og en velges av kandidaten, og et refleksjonsnotat - teller 40 % av endelig karakter
- individuell muntlig eksamen - teller 60 % av endelig karakter

Det forutsettes at alle deleksamener er bestått for at emnet skal vurderes til bestått.

## **Ansvarlig avdeling**

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap



## 2NBD24PH og 2NBD24PD Yrkesdidaktikk i naturbruk

Emnekode: 2NBD24PH og 2NBD24PD

Studiepoeng: 30

### Språk

Norsk

### Forkunnskaper

Ingen spesielle krav

### Læringsutbytte

En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende læringsutbytte i emnet:

#### KUNNSKAPER

- Gjøre rede for naturbrukets skiftende rolle i samfunnet og naturbrukets verdisyn og miljøproblematikk
- Gjøre rede for tendenser i naturbruket og naturbruksyrkene
- Begrunne hovedmålsetningene for naturbruksfagene i skolen – både i et fortids, nåtids og fremtidsperspektiv
- Diskutere betydningen av miljø, etikk og biologisk kunnskap i naturbruksvirksomheter
- Redegjøre for og reflektere over relevante læringsteorier for naturbruksundervisning
- Redegjøre for hvorfor nøkkelkvalifikasjoner er viktig i naturbruksundervisningen
- Være bevisst elevens faglige bakgrunn fra tidligere skolegang
- Redegjøre for og reflektere over begrepsutvikling, læringsvansker, misoppfatninger og hverdagsforestillinger som er typisk i naturbruk
- Forklare hvordan elevens ulike interesser, erfaringer og holdninger til naturbruksfagene kan påvirke undervisningen
- Være bevisst eleven som ressurs og hvordan en kan få til elevaktivisering og metalæring
- Innhente data i yrkesdidaktikk og drøfte disse med medstudenter og opp mot teori
- Tolke, bryte ned og anvende læreplanens kompetansemål i undervisningen
- Reflektere over og utøve planlegging, organisering og gjennomføring av undervisning i naturbruk (lokale læreplaner, årsplaner, periodeplaner)
- Planlegge undervisning over tid som tar hensyn til progresjon av ferdigheter og kjernebegreper i naturbruk
- Diskutere og reflektere over elevens ansvar for egen læring og elevmedvirkning i planleggingen av undervisningen



## FERDIGHETER

- Planlegge og gjennomføre undervisning som tar hensyn til og er fleksibel i forhold til sesongvariasjoner og usikkerhet knyttet til biologisk produksjon
- Tilrettelegge for at elever kan oppnå yrkesrelevans i naturbruk, samt redegjøre for yrkesetiske dilemma i naturbruksundervisning
- Utarbeide læringsoppgaver knyttet til sentrale virksomheter i naturbruket
- Bruke nærmiljøet og ulike institusjoner til ekskursjoner og læring i naturbruk
- Ha innsikt i og erfaring med næringsutvikling og entreprenørskap i forbindelse med naturbaserte næringer
- Diskutere hvordan ulike læremidler kan benyttes (bruk av lærebøker, datautstyr, forsøk, demonstrasjoner, modeller og liknende) i naturbruk for å nå læringsmålene
- Prøve ut metoder som samarbeidslæring, rollespill og annen type gruppearbeid (sosial kompetanse hos elevene)
- Diskutere hvordan digitale hjelpemidler kan brukes i naturbruk for å nå læringsmålene
- Diskutere hvilken betydning argumentasjon og kommunikasjon har i læring av naturbruk
- Redegjøre for og diskutere hvordan en kan drive tilpasset undervisning i naturbruk
- Redegjøre for og diskutere hvordan en kan veilede elever i naturbruksundervisningen

## GENERELL KOMPETANSE

- Reflektere over hva som er naturbruksfagkompetanse
- Tolke, bryte ned og anvende læreplanens kompetansemål i undervisningen
- Forklare hvordan sikkerhet i varetas i praktisk arbeid
- Ha kjennskap til Landbrukets HMS tjeneste

## Innhold

Studentene skal jobbe med følgende hovedområder;

- Fagets/yrkets begrunnelse. Historisk perspektiv og samfunnsperspektiv. Hvorfor er faget/yrket et skolefag?
- Fagets/yrkets egenart og historiske rolle som vitenskapsfag og skolefag. Fagets/yrkets skiftende roller i samfunnet.
- Fagets/yrkets fagdidaktikk og undervisningsmetoder. Hvordan erobrer studenter og elever faglig innsikt?
- Fagplanene. Planlegging og gjennomføring av undervisning. Fra rammeplaner og fagplaner til individuell læring.
- Fagets/yrkets forskjellige læringsarenaer. Hvordan samarbeide med andre skoler og institusjoner i samfunnet?
- Fagets/yrkets undervisningsmetoder. Hvordan arbeide for å nå ulike og konkrete læringsmål i faget?
- Faglig veiledning i klasse, grupper og på individnivå. Tilrettelagt undervisning på fagets og elevenes premisser.
- Fagets/yrkets utfordringer i vurderingsarbeidet. Hvordan vurderer vi og hvem, hva og hvilken



effekt har dette for elev, lærer og samfunn?

## Organisering og arbeidsformer

Undervisningen er periodisert og består av forelesninger, praktisk arbeid ute og inne, gruppearbeid og bruk av IKT. For å understreke naturbruksfagenes spesielle karakter blir det lagt vekt på feltarbeid, laboratorieøvelser, demonstrasjoner og ekskursjoner.

Fronter blir brukt som læringsplattform.

## Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- Minst 80% frammøte til undervisning. Studenten er ansvarlig for at tilstedeværelse registreres.
- Innlevering av arbeider beskrevet i semesterplanen

## Vurderingsordning

- mappevurdering: to individuelle oppgaver, hvor en trekkes og en velges av kandidaten, og et refleksjonsnotat - teller 20 % av endelig karakter
- utviklingsoppgave- teller 45% av endelig karakter
- individuell muntlig eksamen - teller 35 % av endelig karakter

Det forutsettes at alle deleksamener er bestått for at emnet skal vurderes til bestått.

## Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap



## 2NBD14PH og 2NBD14PD Yrkesdidaktikk i naturbruk

Emnekode: 2NBD14PH og 2NBD14PD

Studiepoeng: 15

### Språk

Norsk

### Forkunnskaper

Ingen spesielle krav

### Læringsutbytte

En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende læringsutbytte i emnet:

#### KUNNSKAPER

- Gjøre rede for naturbrukets skiftende rolle i samfunnet og naturbrukets verdisyn og miljøproblematikk
- Gjøre rede for tendenser i naturbruket og naturbruksyrkene
- Begrunne hovedmålsetningene for naturbruksfagene i skolen – både i et fortids, nåtids og fremtidsperspektiv
- Diskutere betydningen av miljø, etikk og biologisk kunnskap i naturbruksvirksomheter
- Redegjøre for og reflektere over relevante læringsteorier for naturbruksundervisning
- Redegjøre for hvorfor nøkkelkvalifikasjoner er viktig i naturbruksundervisningen
- Være bevisst elevens faglige bakgrunn fra tidligere skolegang
- Redegjøre for og reflektere over begrepsutvikling, læringsvansker, misoppfatninger og hverdagsforestillinger som er typisk i naturbruk
- Forklare hvordan elevens ulike interesser, erfaringer og holdninger til naturbruksfagene kan påvirke undervisningen
- Være bevisst eleven som ressurs og hvordan en kan få til elevaktivisering og metalæring
- Innhente data i yrkesdidaktikk og drøfte disse med medstudenter og opp mot teori
- Tolke, bryte ned og anvende læreplanens kompetansemål i undervisningen
- Reflektere over og utøve planlegging, organisering og gjennomføring av undervisning i naturbruk (lokale læreplaner, årsplaner, periodeplaner)
- Planlegge undervisning over tid som tar hensyn til progresjon av ferdigheter og kjernebegreper i naturbruk
- Diskutere og reflektere over elevens ansvar for egen læring og elevmedvirkning i planleggingen av undervisningen

#### FERDIGHETER



- Planlegge og gjennomføre undervisning som tar hensyn til og er fleksibel i forhold til sesongvariasjoner og usikkerhet knyttet til biologisk produksjon
- Tilrettelegge for at elever kan oppnå yrkesrelevans i naturbruk, samt redegjøre for yrkesetiske dilemma i naturbruksundervisning
- Utarbeide læringsoppgaver knyttet til sentrale virksomheter i naturbruket
- Bruke nærmiljøet og ulike institusjoner til ekskursjoner og læring i naturbruk
- Ha innsikt i og erfaring med næringsutvikling og entreprenørskap i forbindelse med naturbaserte næringer
- Diskutere hvordan ulike læremidler kan benyttes (bruk av lærebøker, datautstyr, forsøk, demonstrasjoner, modeller og liknende) i naturbruk for å nå læringsmålene
- Prøve ut metoder som samarbeidslæring, rollespill og annen type gruppearbeid (sosial kompetanse hos elevene)
- Diskutere hvordan digitale hjelpemidler kan brukes i naturbruk for å nå læringsmålene
- Diskutere hvilken betydning argumentasjon og kommunikasjon har i læring av naturbruk
- Redegjøre for og diskutere hvordan en kan drive tilpasset undervisning i naturbruk
- Redegjøre for og diskutere hvordan en kan veilede elever i naturbruksundervisningen

### GENERELL KOMPETANSE

- Reflektere over hva som er naturbruksfagkompetanse
- Tolke, bryte ned og anvende læreplanens kompetansemål i undervisningen
- Forklare hvordan sikkerhet i varetas i praktisk arbeid
- Ha kjennskap til Landbrukets HMS tjeneste

### Innhold

Studentene skal jobbe med følgende hovedområder;

- Fagets/yrkets begrunnelse. Historisk perspektiv og samfunnsperspektiv. Hvorfor er faget/yrket et skolefag?
- Fagets/yrkets egenart og historiske rolle som vitenskapsfag og skolefag. Fagets/yrkets skiftende roller i samfunnet.
- Fagets/yrkets fagdidaktikk og undervisningsmetoder. Hvordan erobrer studenter og elever faglig innsikt?
- Fagplanene. Planlegging og gjennomføring av undervisning. Fra rammeplaner og fagplaner til individuell læring.
- Fagets/yrkets forskjellige læringsarenaer. Hvordan samarbeide med andre skoler og institusjoner i samfunnet?
- Fagets/yrkets undervisningsmetoder. Hvordan arbeide for å nå ulike og konkrete læringsmål i faget?
- Faglig veiledning i klasse, grupper og på individnivå. Tilrettelagt undervisning på fagets og elevenes premisser.
- Fagets/yrkets utfordringer i vurderingsarbeidet. Hvordan vurderer vi og hvem, hva og hvilken effekt har dette for elev, lærer og samfunn?

### Organisering og arbeidsformer



Undervisningen er periodisert og består av forelesninger, praktisk arbeid ute og inne, gruppearbeid og bruk av IKT. For å understreke naturbruksfagenes spesielle karakter blir det lagt vekt på feltarbeid, laboratorieøvelser, demonstrasjoner og ekskursjoner.

Fronter blir brukt som læringsplattform.

### **Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen**

- Minst 80% frammøte til undervisning. Studenten er ansvarlig for at tilstedeværelse registreres.
- Innlevering av arbeider beskrevet i semesterplanen

### **Vurderingsordning**

- mappevurdering: to individuelle oppgaver, hvor en trekkes og en velges av kandidaten, og et refleksjonsnotat - teller 40 % av endelig karakter
- individuell muntlig eksamen - teller 60 % av endelig karakter

Det forutsettes at alle deleksamener er bestått for at emnet skal vurderes til bestått.

### **Ansvarlig avdeling**

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap



## 2NAD24PH og 2NAD24PD Fagdidaktikk i naturfag

Emnekode: 2NAD24PH og 2NAD24PD

Studiepoeng: 30

### Språk

Norsk

### Forkunnskaper

Ingen spesielle krav

### Læringsutbytte

En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende læringsutbytte i emnet:

#### KUNNSKAPER:

- Gjøre rede for naturvitenskapens skiftende rolle i samfunnet og naturfagens verdisyn og miljøproblemateikk
- Gjøre rede for naturfagene som enkeltfag eller deler av integrert naturfag og nye tendenser i disse fagområdene
- Begrunne hovedmålsetningene for naturfagene i skolen - både i et fortids, nåtids og fremtidsperspektiv
- Redegjøre for og reflektere over relevante læringsteorier for naturfagundervisningen
- Være bevisst elevens faglige bakgrunn fra tidligere skolegang
- Redegjøre for og reflektere over begrepsutvikling, læringsvansker, misoppfatninger og hverdagsforstillinger som er typisk i naturfagene
- Forklare hvordan elevens ulike interesser, erfaringer og holdninger til naturfagene kan påvirke undervisningen
- Være bevisst eleven som ressurs og hvordan en kan få til elevaktivisering og metalæring
- Innhente data i fagdidaktikk og drøfte disse med medstudenter og opp mot teori
- Diskutere og reflektere over elevens ansvar for egen læring og elevmedvirkning i planleggingen av undervisningen
- Diskutere hvordan ulike læremidler kan benyttes (bruk av lærebøker, datautstyr, forsøk, demonstrasjoner, modeller og liknende) i naturfag for å nå læringsmålene
- Diskutere hvordan digitale hjelpemidler kan brukes i naturfag for å nå læringsmålene
- Diskutere hvilken betydning argumentasjon og kommunikasjon har i læring av naturfag
- Reflektere over hvordan en kan jobbe med grunnleggende ferdigheter i naturfag
- Redegjøre for hvordan en kan veilede og drive tilpasset undervisning i naturfag
- Kunne forklare forskjellen mellom vurdering for læring og vurdering av læring
- Reflektere over hvordan elevene kan vurderes underveis ved bruk av vurderingskriterier

#### FERDIGHETER:





## Høgskolen i Hedmark

- Planlegge undervisning som tar hensyn til progresjon av kjernebegreper i naturfag
- Planlegge hvordan den utforskende metode (Forskerspiren) kan integreres i undervisningen
- Planlegge og gjennomføre elevforsøk og demonstrasjoner i fysikk, kjemi og biologi
- Beherske metoder som samarbeidslæring, rollespill og annen type gruppearbeid (sosial kompetanse hos elevene)
- Reflektere over og utøve planlegging, organisering og gjennomføring av undervisning i naturfag (lokale læreplaner, årsplaner, periodeplaner)
- Bruke nærmiljøet og ulike institusjoner til ekskursionsjoner og læring i naturfag
- Utarbeide ulike vurderingsformer i naturfag, blant annet skriftlige prøver, mapper og ferdighetsprøver
- Vurdere elevarbeider i naturfag (både for og av læring)

### GENERELL KOMPETANSE:

- Reflektere over hva som er naturfaglig kompetanse
- Tolke, bryte ned og anvende læreplanens kompetansemål i undervisningen
- Forklare hvilken betydning sikkerhet i laboratoriet har

### Innhold

- Naturvitenskapens egenart. Historisk perspektiv og samfunnsperspektiv
- Naturfagets begrunnelse som skolefag
- Modeller i naturfagundervisningen
- Vurdering for og av læring i naturfag. Vurderingskriterier. Vurdering av utforskende arbeidsmåter
- Helhetlig kompetanse og de fire læringstråder
- Læreplanen i naturfag (LK06). Taksonomi. Planlegging (progresjon) og gjennomføring av undervisning
- Læringsteorier. Motivasjon og holdninger til naturfag. Relevant naturfagdidaktisk forskning
- Forskning på egen praksis
- Undervisningsmetoder i naturfag. Utforskende og kreative arbeidsmåter. Eksperimentelt arbeid i fysikk, kjemi og biologi. Sikkerhet i laboratoriet
- Utforskende arbeidsmåter. Argumentasjon og debatter. Grunnleggende ferdigheter i naturfag (Språk, Digitale ferdigheter)
- Teknologi og design
- Naturfagets ulike læringsarenaer. Ekskursjoner og ekskursjonsmetodikk
- Samarbeid med institusjoner utenfor skolen

### Organisering og arbeidsformer

Undervisningen er periodisert og består av forelesninger, praktisk arbeid ute og inne, gruppearbeid og bruk av IKT. For å understreke naturfagenes spesielle karakter blir det lagt vekt på feltarbeid, laboratorieøvelser, demonstrasjoner og ekskursionsjoner

### Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- Minst 80% frammøte til undervisningen. Studenten er ansvarlig for at tilstedeværelse registreres.



- Innlevering av arbeider beskrevet i semesterplanen

## **Vurderingsordning**

- mappevurdering: to individuelle oppgaver, hvor en trekkes og en velges av kandidaten, og et refleksjonsnotat - teller 20 % av endelig karakter
- utviklingsoppgave- teller 45% av endelig karakter
- individuell muntlig eksamen - teller 35 % av endelig karakter

Det forutsettes at alle deleksamener er bestått for at emnet skal vurderes til bestått.

## **Ansvarlig avdeling**

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap



## 2NAD14PH og 2NAD14PD Fagdidaktikk i naturfag

Emnekode: 2NAD14PH og 2NAD14PD

Studiepoeng: 15

### Språk

Norsk

### Forkunnskaper

Ingen spesielle krav

### Læringsutbytte

En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende læringsutbytte i emnet:

#### KUNNSKAPER:

- Gjøre rede for naturvitenskapens skiftende rolle i samfunnet og naturfagens verdisyn og miljøproblemateikk
- Gjøre rede for naturfagene som enkeltfag eller deler av integrert naturfag og nye tendenser i disse fagområdene
- Begrunne hovedmålsetningene for naturfagene i skolen - både i et fortids, nåtids og fremtidsperspektiv
- Redegjøre for og reflektere over relevante læringsteorier for naturfagundervisningen
- Være bevisst elevens faglige bakgrunn fra tidligere skolegang
- Redegjøre for og reflektere over begrepsutvikling, læringsvansker, misoppfatninger og hverdagsforstillinger som er typisk i naturfagene
- Forklare hvordan elevens ulike interesser, erfaringer og holdninger til naturfagene kan påvirke undervisningen
- Være bevisst eleven som ressurs og hvordan en kan få til elevaktivisering og metalæring
- Innhente data i fagdidaktikk og drøfte disse med medstudenter og opp mot teori
- Diskutere og reflektere over elevens ansvar for egen læring og elevmedvirkning i planleggingen av undervisningen
- Diskutere hvordan ulike læremidler kan benyttes (bruk av lærebøker, datautstyr, forsøk, demonstrasjoner, modeller og liknende) i naturfag for å nå læringsmålene
- Diskutere hvordan digitale hjelpemidler kan brukes i naturfag for å nå læringsmålene
- Diskutere hvilken betydning argumentasjon og kommunikasjon har i læring av naturfag
- Reflektere over hvordan en kan jobbe med grunnleggende ferdigheter i naturfag
- Redegjøre for hvordan en kan veilede og drive tilpasset undervisning i naturfag
- Kunne forklare forskjellen mellom vurdering for læring og vurdering av læring
- Reflektere over hvordan elevene kan vurderes underveis ved bruk av vurderingskriterier

#### FERDIGHETER:



- Planlegge undervisning som tar hensyn til progresjon av kjernebegreper i naturfag
- Planlegge hvordan den utforskende metode (Forskerspiren) kan integreres i undervisningen
- Planlegge og gjennomføre elevforsøk og demonstrasjoner i fysikk, kjemi og biologi
- Beherske metoder som samarbeidslæring, rollespill og annen type gruppearbeid (sosial kompetanse hos elevene)
- Reflektere over og utøve planlegging, organisering og gjennomføring av undervisning i naturfag (lokale læreplaner, årsplaner, periodeplaner)
- Bruke nærmiljøet og ulike institusjoner til ekskursjoner og læring i naturfag
- Utarbeide ulike vurderingsformer i naturfag, blant annet skriftlige prøver, mapper og ferdighetsprøver
- Vurdere elevarbeider i naturfag (både for og av læring)

## GENERELL KOMPETANSE:

- Reflektere over hva som er naturfaglig kompetanse
- Tolke, bryte ned og anvende læreplanens kompetansemål i undervisningen
- Forklare hvilken betydning sikkerhet i laboratoriet har

## Innhold

- Naturvitenskapens egenart. Historisk perspektiv og samfunnsperspektiv
- Naturfagets begrunnelse som skolefag
- Vurdering for og av læring i naturfag. Helhetlig kompetanse og de fire læringstråder
- Læreplanen i naturfag (LK06). Planlegging (progresjon) og gjennomføring av undervisning
- Læringsteorier. Motivasjon og holdninger til naturfag. Relevant naturfagdidaktisk forskning
- Undervisningsmetoder i naturfag. Eksperimentelt arbeid i fysikk, kjemi og biologi. Sikkerhet i laboratoriet
- Naturfagets ulike læringsarenaer. Ekskursjoner og samarbeid med institusjoner utenfor skolen

## Organisering og arbeidsformer

Undervisningen er periodisert og består av forelesninger, praktisk arbeid ute og inne, gruppearbeid og bruk av IKT. For å understreke naturfagenes spesielle karakter blir det lagt vekt på feltarbeid, laboratorieøvinger, demonstrasjoner og ekskursjoner

## Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- Minst 80% frammøte til undervisning. Studenten er ansvarlig for at tilstedeværelse registreres.
- Innlevering av arbeider beskrevet i semesterplanen

## Vurderingsordning

- mappevurdering: to individuelle oppgaver, hvor en trekkes og en velges av kandidaten, og et refleksjonsnotat - teller 40 % av endelig karakter
- individuell muntlig eksamen - teller 60 % av endelig karakter

Det forutsettes at alle deleksamener er bestått for at emnet skal vurderes til bestått.



**Ansvarlig avdeling**

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap



## 2RED24PH og 2RED24PD Fagdidaktikk i religion og livssyn

**Emnekode: 2RED24PH og 2RED24PD**

**Studiepoeng: 30**

### Språk

Norsk

### Forkunnskaper

Ingen spesielle krav

### Læringsutbytte

Emnet i fagdidaktikk i RL skal gi studentene kunnskap og tolkningsverktøy til å undervise og lede læringsprosesser i *Religion, livssyn og etikk (RLE)* på 5.-10 trinn i grunnskolen og *Religion og etikk (RE)* i den videregående skolen.

**En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende læringsutbytte i emnet:**

#### KUNNSKAPER:

- om historisk utvikling, begrunnelse, egenart, innhold og formål for faget i grunnskole og videregående skole
- om reglement for fritak på religiøst og livssynsmessig grunnlag
- om sentral teori og sentrale arbeidsmåter og vurderingsformer i RLE og RE
- om sentral fagdidaktisk forskning

#### FERDIGHETER:

- i å planlegge, gjennomføre og vurdere RLE- og RE-undervisning på en selvstendig og faglig gjennomtenkt måte med utgangspunkt i gjeldende læreplaner og med vekt på dannelsesperspektiv og flerkulturelle utfordringer
- i å sette seg inn i barns og unges tanker og forestillinger om religiøse og filosofiske spørsmål og i å kunne samtale med dem om dette
- i å samtale med barn og unge om forhold som kan oppstå i forbindelse med ulike etiske og eksistensielle livssituasjoner
- i å bruke sentrale arbeidsmåter med vekt på dialog, utforskning, sammenligning og kritisk og analytisk arbeid i undervisningen, inkludert ferdigheter i å kombinere kravet om objektiv, kritisk og pluralistisk undervisning med varierte, elevaktive og engasjerende arbeidsmåter i grunnskolen
- i å gjennomføre tilpasset opplæring i RLE-faget
- i å legge til rette for utvikling av de grunnleggende ferdighetene i fagene
- i å reflektere kritisk over innholdet i fagene og over forholdet mellom fag, undervisning og egen utvikling i yrkesutøvingen



## GENERELL KOMPETANSE:

- i yrkesetikk og i å kunne se denne kompetansen i sammenheng med religiøse og livssynsmessige tradisjoner
- i å legge til rette for samarbeid mellom hjem, skole og lokalmiljø
- i å forstå rollen som verdiformidler i et flerkulturelt og livstolkingspluralt samfunn.

## Innhold

Målene for studiet er konkretisert gjennom følgende fem emneområder:

### *Fagenes utvikling, egenart og legitimering*

- sammenhengen mellom fagutvikling og samfunnsutvikling
- fagenes utvikling og historie i grunn- og videregående skole, historisk og aktuell debatt om fagenes egenart og plass i opplæringssystemet, og begrunnelser for deres plass i samtidens skole
- fagene som ordinære kunnskapsfag og fellesfag og som eksistensielt engasjerende fag
- fagenes mål, innhold og betydning i et samfunn preget av kulturelt, religiøst og livssynsmessig mangfold
- drøfting av religioners og livssyns plass og funksjon i et pluralistisk samfunn

### *Lærestoff og elevforutsetninger*

- læreplanene i fagene, tolking av dem i forhold til opplæringens overordnede mål og verdigrunnlag, og bruk av dem i tilretteleggingen av undervisning og læring
- reglene for avgrenset fritak i RLE og pedagogiske og praktiske utfordringer knyttet til disse
- tilpasset opplæring i RLE
- innhold, arbeidsmåter og vurderingsformer som svarer på de pedagogiske utfordringene lærere og elever møter i klasserom preget av kulturelt, religiøst og livssynsmessig mangfold
- fortelling og estetikk som faglig innhold og metode i fagene
- ulike teorier og metoder for å gjennomføre filosofiske samtaler med barn og ungdom

### *Lærerrollen og yrkesetikk i religions- og livssynsfagene*

- • elevs ulike religiøse og filosofiske kompetanse
- • betydningen av lærerens rolle som kultur- og verdiformidler
- • åpenhet, interesse, innlevelse, respekt og saklighet som kompetanse i møte med elever med ulik religiøs og livssynsmessig tilknytning
- • etisk grunnholdning i utøvelse av lærerrollen i RLE og RE

### *Arbeidsformer og praktisk-pedagogiske ferdigheter*

- RLE- og RE-fagets muligheter som utgangspunkt for prosjekt-, tema- og tverrfaglig arbeid



## Høgskolen i Hedmark

- samarbeid med ulike religionssamfunn og livssynsorganisasjoner
- ulike læremidler i undervisningen, herunder IKT, med henblikk på fagdidaktiske og etiske problemstillinger
- ulike tilnæringsmåter i tilretteleggelsen av RLE- og RE-undervisning og læring i skolen
- ulike innfallsvinkler til RLE for å realisere prinsippet om tilpasset opplæring

### *Endrings- og utviklingskompetanse*

- nytten av å holde seg orientert om aktuell RLE- og RE-faglig, fagdidaktisk og religionspedagogisk debatt
- kjennskap til noen aktuelle FOU-prosjekter innenfor fagområdet
- kjennskap til oppbygging og gjennomføring av et selvstendig forsøks- og utviklingsarbeid i skolen

### **Organisering og arbeidsformer**

Undervisningen er periodisert og består av forelesninger, gruppearbeid, ekskursjoner og bruk av IKT.

### **Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen**

- Minst 80% frammøte til undervisning. Studenten er ansvarlig for at tilstedeværelse registreres.
- Innlevering av arbeider beskrevet i semesterplanen

### **Vurderingsordning**

- mappevurdering: to individuelle oppgaver, hvor en trekkes og en velges av kandidaten, og et refleksjonsnotat - teller 20 % av endelig karakter
- utviklingsoppgave- teller 45% av endelig karakter
- individuell muntlig eksamen - teller 35 % av endelig karakter

Det forutsettes at alle deleksamener er bestått for at emnet skal vurderes til bestått.

### **Ansvarlig avdeling**

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap





## 2RED14PH og 2RED14PD Fagdidaktikk i religion og livssyn

**Emnekode: 2RED14PH og 2RED14PD**

**Studiepoeng: 15**

### Språk

Norsk

### Forkunnskaper

Ingen spesielle krav

### Læringsutbytte

Emnet i fagdidaktikk i RL skal gi studentene kunnskap og tolkningsverktøy til å undervise og lede læringsprosesser i *Religion, livssyn og etikk (RLE)* på 5.-10 trinn i grunnskolen og *Religion og etikk (RE)* i den videregående skolen.

**En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende læringsutbytte i emnet:**

#### KUNNSKAPER:

- om historisk utvikling, begrunnelse, egenart, innhold og formål for faget i grunnskole og videregående skole
- om reglement for fritak på religiøst og livssynsmessig grunnlag
- om sentral teori og sentrale arbeidsmåter og vurderingsformer i RLE og RE
- om sentral fagdidaktisk forskning

#### FERDIGHETER:

- i å planlegge, gjennomføre og vurdere RLE- og RE-undervisning på en selvstendig og faglig gjennomtenkt måte med utgangspunkt i gjeldende læreplaner og med vekt på dannelsesperspektiv og flerkulturelle utfordringer
- i å sette seg inn i barns og unges tanker og forestillinger om religiøse og filosofiske spørsmål og i å kunne samtale med dem om dette
- i å samtale med barn og unge om forhold som kan oppstå i forbindelse med ulike etiske og eksistensielle livssituasjoner
- i å bruke sentrale arbeidsmåter med vekt på dialog, utforskning, sammenligning og kritisk og analytisk arbeid i undervisningen, inkludert ferdigheter i å kombinere kravet om objektiv, kritisk og pluralistisk undervisning med varierte, elevaktive og engasjerende arbeidsmåter i grunnskolen
- i å gjennomføre tilpasset opplæring i RLE-faget
- i å legge til rette for utvikling av de grunnleggende ferdighetene i fagene
- i å reflektere kritisk over innholdet i fagene og over forholdet mellom fag, undervisning og egen utvikling i yrkesutøvingen



## GENERELL KOMPETANSE:

- i yrkesetikk og i å kunne se denne kompetansen i sammenheng med religiøse og livssynsmessige tradisjoner
- i å legge til rette for samarbeid mellom hjem, skole og lokalmiljø
- i å forstå rollen som verdiformidler i et flerkulturelt og livstolkingspluralt samfunn.

## Innhold

Målene for studiet er konkretisert gjennom følgende fem emneområder:

### *Fagenes utvikling, egenart og legitimering*

- sammenhengen mellom fagutvikling og samfunnsutvikling
- fagenes utvikling og historie i grunn- og videregående skole, historisk og aktuell debatt om fagenes egenart og plass i opplæringssystemet, og begrunnelser for deres plass i samtidens skole
- fagene som ordinære kunnskapsfag og fellesfag og som eksistensielt engasjerende fag
- fagenes mål, innhold og betydning i et samfunn preget av kulturelt, religiøst og livssynsmessig mangfold
- drøfting av religioners og livssyns plass og funksjon i et pluralistisk samfunn

### *Lærestoff og elevforutsetninger*

- læreplanene i fagene, tolking av dem i forhold til opplæringens overordnede mål og verdigrunnlag, og bruk av dem i tilretteleggingen av undervisning og læring
- reglene for avgrenset fritak i RLE og pedagogiske og praktiske utfordringer knyttet til disse
- tilpasset opplæring i RLE
- innhold, arbeidsmåter og vurderingsformer som svarer på de pedagogiske utfordringene lærere og elever møter i klasserom preget av kulturelt, religiøst og livssynsmessig mangfold
- fortelling og estetikk som faglig innhold og metode i fagene
- ulike teorier og metoder for å gjennomføre filosofiske samtaler med barn og ungdom

### *Lærerrollen og yrkesetikk i religions- og livssynsfagene*

- elevers ulike religiøse og filosofiske kompetanse
  - betydningen av lærerens rolle som kultur- og verdiformidler
  - åpenhet, interesse, innlevelse, respekt og saklighet som kompetanse i møte med elever med ulik religiøs og livssynsmessig tilknytning
  - etisk grunnholdning i utøvelse av lærerrollen i RLE og RE

### *Arbeidsformer og praktisk-pedagogiske ferdigheter*

- RLE- og RE-fagets muligheter som utgangspunkt for prosjekt-, tema- og tverrfaglig arbeid



## Høgskolen i Hedmark

- samarbeid med ulike religionssamfunn og livssynsorganisasjoner
- ulike læremidler i undervisningen, herunder IKT, med henblikk på fagdidaktiske og etiske problemstillinger
- ulike tilnæringsmåter i tilretteleggelsen av RLE- og RE-undervisning og læring i skolen
- ulike innfallsvinkler til RLE for å realisere prinsippet om tilpasset opplæring

### *Endrings- og utviklingskompetanse*

- nytten av å holde seg orientert om aktuell RLE- og RE-faglig, fagdidaktisk og religionspedagogisk debatt
- kjennskap til noen aktuelle FOU-prosjekter innenfor fagområdet
- kjennskap til oppbygging og gjennomføring av et selvstendig forsøks- og utviklingsarbeid i skolen

### **Organisering og arbeidsformer**

Undervisningen er periodisert og består av forelesninger, gruppearbeid, ekskursionsjoner og bruk av IKT.

### **Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen**

- Minst 80% frammøte til undervisning. Studenten er ansvarlig for at tilstedeværelse registreres.
- Innlevering av arbeider beskrevet i semesterplanen

### **Vurderingsordning**

- mappevurdering: to individuelle oppgaver, hvor en trekkes og en velges av kandidaten, og et refleksjonsnotat - teller 40 % av endelig karakter
- individuell muntlig eksamen - teller 60 % av endelig karakter

Det forutsettes at alle deleksamener er bestått for at emnet skal vurderes til bestått.

### **Ansvarlig avdeling**

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap



## 2MAD24PH og 2MAD24PD Fagdidaktikk i matematikk

Emnekode: 2MAD24PH og 2MAD24PD

Studiepoeng: 30

### Språk

Norsk

### Forkunnskaper

Ingen spesielle krav

### Læringsutbytte

Studenten skal ha tilegnet seg kompetanse til å undervise i matematikk på mellomtrinn, ungdomstrinn og videregående skole.

*En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha tilegnet seg følgende læringsutbytte:*

#### KUNNSKAP:

Studentene skal

- ha inngående kjennskap til gjeldende læreplaner for matematikk i skoleverket og matematikkens utvikling som skolefag
- ha kunnskap om ulike teorier for læring av matematikk og kunne gjøre rede for hvordan disse kan påvirke valg av undervisningsform
- kunne gjøre rede for betydningen av muntlig kommunikasjon for utviklingen av matematiske begreper og forståelse
- kunne gjøre rede for og drøfte matematikkens induktive og deduktive karakter
- kunne vurdere betydningen av matematiske modeller og deres bruk i undervisningen
- kunne gjøre rede for ulike undervisningsformer i matematikk i skolen
- kunne analysere og vurdere egen matematikkundervisning og lærerrolle og omsette slik refleksjon i forbedret yrkesutøvelse
- kjenne til resultater fra matematikdidaktisk forskning og utviklingsarbeid og kunne anvende slike resultater i egen planlegging og gjennomføring av undervisning
- kunne vurdere og drøfte motivasjonens betydning for læring av matematikk
- gjøre rede for spesifikke lærevansker i matematikk og mulige måter å møte disse på
- kunnskap om problemstillinger ved læring av matematikk relatert til forhold som kjønn, språk og ulik kulturell bakgrunn

#### FERDIGHETER

Studentene skal



- kunne planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning i matematikk med utgangspunkt i gjeldende læreplaner, teori og reflektert læring
- kjenne til og kunne bruke digitale og elektroniske ressurser til matematikkundervisning
- kunne bruke historiske og kulturelle momenter i sin planlegging av matematikkundervisning
- kunne gi eksempler på og vurdere matematikkens betydning i hverdagsliv, samfunn og andre fag, og utnytte dette i planlegging av matematikkundervisning
- kunne analysere læreplanene i matematikk for grunnskole og videregående opplæring, og bruke planene som grunnlag for egen undervisning
- kunne gjøre rede for prinsipper for valg av arbeidsformer i matematikk og legge disse til grunn for egen undervisning
- kunne gjøre rede for prinsipper for valg og vurdering av læremidler i matematikk som bøker, IKT og andre hjelpemidler og benytte disse prinsippene i egen undervisning
- kunne legge til rette for tilpasset opplæring på bakgrunn av elevers ulike læreforutsetninger, erfaringer, motivasjon og kunnskap
- kunne vurdere og anvende ulike former for vurdering av elevers kunnskaper og ferdigheter i matematikk, og drøfte kriterier for fastsetting av karakter med utgangspunkt i læreplanverket
- kunne anvende ulike vurderingsformer, som diagnostisk vurdering og vurdering med og uten karakter, samt utarbeide vurderingskriterier i faget
- kunne vurdere og kunne bruke ulike former for samarbeid med elever i planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisning og læring
- kunne legge til rette for at elever utvikler gode læringsvaner og får innsikt i egne læringsstrategier i matematikk

### GENERELL KOMPETANSE

Studentene skal

- kunne beskrive matematikk som et dynamisk fag der kreativitet og fantasi spiller en viktig rolle for kunnskapsbygging
- ha utvidet sine perspektiver på matematikkfagets særpreg og tilblivelse og dets rolle i samfunnet
- være bevisst og ha utviklet sine holdninger til elever, foresatte, kollegialt samarbeid og sin egen lærerrolle med sikte på å utvikle og forbedre egen yrkesrolle
- ha utviklet et vurderende syn på dagens matematikkundervisning, slik at de gjennom praksiserfaring og fagdidaktisk kunnskap kan bidra til skolefagets videre utvikling
- ha et kritisk og konstruktivt syn på dagens matematikkundervisning, slik at de gjennom praktiske erfaringer og fagdidaktisk kunnskap skal bidra til skolefagets videre utvikling
- kunne samarbeide med andre lærere og samfunnsaktører om tverrfaglig opplæring og felles aktiviteter der matematikk inngår
- kunne bidra til at elever får et positivt forhold til matematikk med tanke på videre rekruttering

### Innhold

- Fagområdets egenart, utvikling, historie og legitimering.
- Læringsteorier og læreplananalyse.
- Planlegging, gjennomføring og evaluering av matematikkundervisningen.
- Emnemetodikk for emnene tallregning, algebra, geometri, funksjoner og statistikk og sannsynlighet i gjeldende læreplan for grunnskole og videregående opplæring.
- Forskningsmetodikk.
- Matematikk og samfunnet.



- Matematikk, kommunikasjon og språk.
- Bruk av IKT i matematikk.

## **Organisering og arbeidsformer**

Undervisningen er periodisert, og består av forelesninger, klasseromsundervisning, gruppearbeid, presentasjoner og bruk av IKT.

## **Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen**

- Minst 80% frammøte til undervisning. Studenten er ansvarlig for at tilstedeværelse registreres.
- Innlevering av arbeider beskrevet i semesterplanen

## **Vurderingsordning**

- mappevurdering: to individuelle oppgaver, hvor en trekkes og en velges av kandidaten, og et refleksjonsnotat - teller 20 % av endelig karakter
- utviklingsoppgave- teller 45% av endelig karakter
- individuell muntlig eksamen - teller 35 % av endelig karakter

Det forutsettes at alle deleksamener er bestått for at emnet skal vurderes til bestått.

## **Ansvarlig avdeling**

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap



## 2MAD14PH og 2MAD14PD Fagdidaktikk i matematikk

Emnekode: 2MAD14PH og 2MAD14PD

Studiepoeng: 15

### Språk

Norsk

### Forkunnskaper

Ingen spesielle krav

### Læringsutbytte

Studenten skal ha tilegnet seg kompetanse til å undervise i matematikk på mellomtrinn, ungdomstrinn og videregående skole.

*En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha tilegnet seg følgende læringsutbytte:*

#### KUNNSKAP:

Studentene skal

- ha inngående kjennskap til gjeldende læreplaner for matematikk i skoleverket og matematikkens utvikling som skolefag
- ha kunnskap om ulike teorier for læring av matematikk og kunne gjøre rede for hvordan disse kan påvirke valg av undervisningsform
- kunne gjøre rede for betydningen av muntlig kommunikasjon for utviklingen av matematiske begreper og forståelse
- kunne gjøre rede for og drøfte matematikkens induktive og deduktive karakter
- kunne vurdere betydningen av matematiske modeller og deres bruk i undervisningen
- kunne gjøre rede for ulike undervisningsformer i matematikk i skolen
- kunne analysere og vurdere egen matematikkundervisning og lærerrolle og omsette slik refleksjon i forbedret yrkesutøvelse
- kjenne til resultater fra matematikdidaktisk forskning og utviklingsarbeid og kunne anvende slike resultater i egen planlegging og gjennomføring av undervisning
- kunne vurdere og drøfte motivasjonens betydning for læring av matematikk
- gjøre rede for spesifikke lærevesker i matematikk og mulige måter å møte disse på
- kunnskap om problemstillinger ved læring av matematikk relatert til forhold som kjønn, språk og ulik kulturell bakgrunn



## FERDIGHETER:

Studentene skal

- kunne planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning i matematikk med utgangspunkt i gjeldende læreplaner, teori og reflektert læring
- kjenne til og kunne bruke digitale og elektroniske ressurser til matematikkundervisning
- kunne bruke historiske og kulturelle momenter i sin planlegging av matematikkundervisning
- kunne gi eksempler på og vurdere matematikkens betydning i hverdagsliv, samfunn og andre fag, og utnytte dette i planlegging av matematikkundervisning
- kunne analysere læreplanene i matematikk for grunnskole og videregående opplæring, og bruke planene som grunnlag for egen undervisning
- kunne gjøre rede for prinsipper for valg av arbeidsformer i matematikk og legge disse til grunn for egen undervisning
- kunne gjøre rede for prinsipper for valg og vurdering av læremidler i matematikk som bøker, IKT og andre hjelpemidler og benytte disse prinsippene i egen undervisning
- kunne legge til rette for tilpasset opplæring på bakgrunn av elevers ulike læreforutsetninger, erfaringer, motivasjon og kunnskap
- kunne vurdere og anvende ulike former for vurdering av elevers kunnskaper og ferdigheter i matematikk, og drøfte kriterier for fastsetting av karakter med utgangspunkt i læreplanverket
- kunne anvende ulike vurderingsformer, som diagnostisk vurdering og vurdering med og uten karakter, samt utarbeide vurderingskriterier i faget
- kunne vurdere og kunne bruke ulike former for samarbeid med elever i planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisning og læring
- kunne legge til rette for at elever utvikler gode læringsvaner og får innsikt i egne læringsstrategier i matematikk

## GENERELL KOMPETANSE:

Studentene skal

- kunne beskrive matematikk som et dynamisk fag der kreativitet og fantasi spiller en viktig rolle for kunnskapsbygging
- ha utvidet sine perspektiver på matematikkfagets særpreg og tilblivelse og dets rolle i samfunnet
- være bevisst og ha utviklet sine holdninger til elever, foresatte, kollegialt samarbeid og sin egen lærerrolle med sikte på å utvikle og forbedre egen yrkesrolle
- ha utviklet et vurderende syn på dagens matematikkundervisning, slik at de gjennom praksiserfaring og fagdidaktisk kunnskap kan bidra til skolefagets videre utvikling
- ha et kritisk og konstruktivt syn på dagens matematikkundervisning, slik at de gjennom praktiske erfaringer og fagdidaktisk kunnskap skal bidra til skolefagets videre utvikling
- kunne samarbeide med andre lærere og samfunnsaktører om tverrfaglig opplæring og felles aktiviteter der matematikk inngår
- kunne bidra til at elever får et positivt forhold til matematikk med tanke på videre rekruttering

## Innhold

- Fagområdets egenart, utvikling, historie og legitimering.
- Læringsteorier og læreplananalyse.
- Planlegging, gjennomføring og evaluering av matematikkundervisningen.





## Høgskolen i Hedmark

- Emnemetodikk for emnene tallregning, algebra, geometri, funksjoner og statistikk og sannsynlighet i gjeldende læreplan for grunnskole og videregående opplæring.
- Forskningsmetodikk.
- Matematikk og samfunnet.
- Matematikk, kommunikasjon og språk.
- Bruk av IKT i matematikk.

### **Organisering og arbeidsformer**

Undervisningen er periodisert, og består av forelesninger, klasseromsundervisning, gruppearbeid, presentasjoner og bruk av IKT.

### **Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen**

- Minst 80% frammøte til undervisning. Studenten er ansvarlig for at tilstedeværelse registreres.
- Innlevering av arbeider beskrevet i semesterplanen

### **Vurderingsordning**

- mappevurdering: to individuelle oppgaver, hvor en trekkes og en velges av kandidaten, og et refleksjonsnotat - teller 40 % av endelig karakter
- individuell muntlig eksamen - teller 60 % av endelig karakter

Det forutsettes at alle deleksamener er bestått for at emnet skal vurderes til bestått.

### **Ansvarlig avdeling**

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap



## 2NOD24PH og 2NOD24PD Fagdidaktikk i norsk

Emnekode: 2NOD24PH og 2NOD24PD

Studiepoeng: 30

### Språk

Norsk

### Forkunnskaper

Ingen spesielle krav

### Læringsutbytte

Studenten skal ha tilegnet seg kompetanse til å undervise i norsk på mellomtrinn, ungdomstrinn og videregående skole.

*En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende læringsutbytte i emnet:*

#### KUNNSKAPER:

Studenten skal ha:

- kjennskap til fagets/yrkets utvikling og betydning i utdanningen og i samfunnet
- kunnskap om læreplaner og kan drøfte styringsdokument for norskfaget i forhold til fagtradisjoner og fagutvikling
- kunnskap om relevant fagdidaktisk forskning og teori
- kunnskap om arbeidsmetoder og læremidler i undervisningen/opplæringen og kan begrunne valg av ulike metoder

#### FERDIGHETER:

Studenten skal kunne:

- analysere og reflektere over læreplaner og gjennomføre undervisning i tråd med og i konstruktiv dialog med planene
- vurdere læremidler og arbeidsformer i norsk i forhold til alle de ulike emnene i skolefaget og grunngi valg og vurderinger i forhold til eget fagsyn
- planlegge, gjennomføre og organisere undervisning i faget – og legge til rette for elevaktive læringsformer
- bruke varierte og relevante metoder i undervisningen/opplæringen og gi tilpasset opplæring i faget
- gi elevene underveisvurdering og sluttvurdering i tråd med læreplanen og gjeldende forskrifter



## GENERELL KOMPETANSE:

Studenten skal kunne:

- drøfte problemstillinger som gjelder vilkår for læring i norskfaget i forhold til kulturelle mål for skolen og i forhold til ulike kulturelle forutsetninger i skolen
- samarbeide med elever og kolleger om planlegging og gjennomføring av undervisning/opplæring
- holde seg oppdatert på relevante forsknings- og utviklingsresultater i faget/yrket
- reflektere over og kontinuerlig forbedre egen praksis for å legge til rette for elevenes læring

## Innhold

Målene for studiet er konkretisert i ni emneområder:

- 1) Norskfagets egenart, utvikling og legitimering
- 2) Muntlig
- 3) Lesing
- 4) Skrivning
- 5) Digitale ferdigheter
- 6) Litteraturredaktikk
- 7) Språkdidaktikk
- 8) Læringsforløp og tilpasset opplæring
- 9) Vurdering

## Organisering og arbeidsformer

Undervisningen er periodisert, og består av forelesninger, studentframlegg, diskusjoner og skriftlige oppgaver/mappeoppgaver.

## Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- Minst 80% frammøte til undervisning. Studenten er ansvarlig for at tilstedeværelse registreres.
- Innlevering av arbeider beskrevet i semesterplanen

## Vurderingsordning

- mappevurdering: to individuelle oppgaver, hvor en trekkes og en velges av kandidaten, og et refleksjonsnotat - teller 20 % av endelig karakter
- utviklingsoppgave- teller 45% av endelig karakter
- individuell muntlig eksamen - teller 35 % av endelig karakter

Det forutsettes at alle deleksamener er bestått for at emnet skal vurderes til bestått.



## **Ansvarlig avdeling**

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap



## 2NOD14PH og 2NOD14PD Fagdidaktikk i norsk

Emnekode: 2NOD14PH og 2NOD14PD

Studiepoeng: 15

### Språk

Norsk

### Forkunnskaper

Ingen spesielle krav

### Læringsutbytte

Studenten skal ha tilegnet seg kompetanse til å undervise i norsk på mellomtrinn, ungdomstrinn og videregående skole.

*En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende læringsutbytte i emnet :*

#### KUNNSKAPER:

Studenten skal ha:

- kjennskap til fagets/yrkets utvikling og betydning i utdanningen og i samfunnet
- kunnskap om læreplaner og kan drøfte styringsdokument for norskfaget i forhold til fagtradisjoner og fagutvikling
- kunnskap om relevant fagdidaktisk forskning og teori
- kunnskap om arbeidsmetoder og læremidler i undervisningen/opplæringen og kan begrunne valg av ulike metoder

#### FERDIGHETER:

Studenten skal kunne:

- analysere og reflektere over læreplaner og gjennomføre undervisning i tråd med og i konstruktiv dialog med planene
- vurdere læremidler og arbeidsformer i norsk i forhold til alle de ulike emnene i skolefaget og grunngi valg og vurderinger i forhold til eget fagsyn
- planlegge, gjennomføre og organisere undervisning i faget – og legge til rette for elevaktive læringsformer
- bruke varierte og relevante metoder i undervisningen/opplæringen og gi tilpasset opplæring i faget
- gi elevene underveisvurdering og sluttvurdering i tråd med læreplanen og gjeldende forskrifter



## GENERELL KOMPETANSE:

Studenten skal kunne:

- drøfte problemstillinger som gjelder vilkår for læring i norskfaget i forhold til kulturelle mål for skolen og i forhold til ulike kulturelle forutsetninger i skolen
- samarbeide med elever og kolleger om planlegging og gjennomføring av undervisning/opplæring
- holde seg oppdatert på relevante forsknings- og utviklingsresultater i faget/yrket
- reflektere over og kontinuerlig forbedre egen praksis for å legge til rette for elevenes læring

## Innhold

Målene for studiet er konkretisert i ni emneområder:

- 1) Norskfagets egenart, utvikling og legitimering
- 2) Muntlig
- 3) Lesing
- 4) Skrivning
- 5) Digitale ferdigheter
- 6) Litteraturredaktikk
- 7) Språkdidaktikk
- 8) Læringsforløp og tilpasset opplæring
- 9) Vurdering

## Organisering og arbeidsformer

Undervisningen er periodisert, og består av forelesninger, studentframlegg, diskusjoner og skriftlige oppgaver/mappeoppgaver.

## Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- Minst 80% frammøte på undervisning. Studenten er ansvarlig for at tilstedeværelse registreres.
- Innlevering av arbeider beskrevet i semesterplanen

## Vurderingsordning

- mappevurdering: to individuelle oppgaver, hvor en trekkes og en velges av kandidaten, og et refleksjonsnotat - teller 40 % av endelig karakter
- individuell muntlig eksamen - teller 60 % av endelig karakter

Det forutsettes at alle deleksamener er bestått for at emnet skal vurderes til bestått.



**Ansvarlig avdeling**

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap



## 2END24PH og 2END24PD Fagdidaktikk i engelsk

Emnekode: 2END24PH og 2END24PD

Studiepoeng: 30

### Språk

Engelsk og Norsk

### Forkunnskaper

Ingen spesielle krav

### Læringsutbytte

Studenten skal ha tilegnet seg kompetanse til å undervise i engelsk på mellomtrinn, ungdomstrinn og videregående skole.

*En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha tilegnet seg følgende læringsutbytte:*

#### KUNNSKAPER

- kunnskap om barn og unges språklæring i et andrespråkperspektiv
- strategier, metoder, vurderingsverktøy og vurderingsformer som fremmer språkutvikling
- kunnskap om hvordan muntlig og skriftlig språk kan integreres i inspirerende og meningsfulle aktiviteter
- innsikt i arbeidet med å videreutvikle de grunnleggende ferdighetene
- innsikt i ulike læringsstrategier som kan bidra til å gjøre at elevene kan ta hånd om egen læring og språkutvikling i et langsiktig perspektiv
- kunnskap om ulike måter å organisere opplæringen på
- kjennskap til hvordan en kan tilpasse språkopplæringen til den enkelte elev
- kjennskap til læreplan for engelskfaget i skolen og forholdet til det europeiske rammeverket for språk
- kunnskap om ulike internasjonale og nasjonale prøver og kartleggingsverktøy
- kunnskap om metoder og tilnærminger til opplæring i engelsk i et historisk perspektiv
- kunnskap om digitale media i engelsksopplæringen for barn og unge

#### FERDIGHETER

- kunne planlegge, lede og vurdere elevers læringsarbeid på en måte som tar hensyn til mangfoldet i elevgruppen når det gjelder ulike behov og ulik kulturell og språklig bakgrunn bl.a. ved pedagogisk bruk av digitale læringsverktøy
- kunne aktivt gjøre nytte av elevenes erfaringer med engelsk





## Høgskolen i Hedmark

- kunne legge til rette for et trygt læringsmiljø med variert, differensiert og meningsfylt læringsarbeid forankret i teori og egen erfaring, som fremmer videreutviklingen av de grunnleggende ferdighetene for alle elever
- kunne anvende fagkunnskapen didaktisk og reflektert i henhold til gjeldende læreplan for grunnskolen og kritisk vurdere egen undervisning
- kunne utøve en helhetlig vurderingspraksis og legge til rette for elevenes selvstendige språklæring ved å bevisstgjøre dem i valg av læringsstrategier

### GENERELL KOMPETANSE

- formidle relevant fagstoff og kommunisere på en måte som er tilpasset målgruppen
- reflektere over egen læring og praksis i forhold til etiske grunnverdier og skolens ansvar for barn og unges personlige vekst
- arbeide selvstendig og sammen med andre for å løse identifiserte problemer knyttet til elevs læring og utvikling i faget

### Innhold

- lærerens ulike roller i fremmedspråkundervisning
- lærersamarbeid og tverrfaglig virksomhet
- sentrale teorier om tilnæringer til fremmedspråkopplæring
- andre og tredjespråkstilegnelse og elevenes språkutvikling
- utvikling og vurdering av undervisning
- utforming og tilpasning av lærestoff for elever på 5.-13. trinn
- strategier og metoder for å oppnå lingvistisk og sosiokulturell kompetanse ved bruk av litterære, saksprosa og multimediale tekster
- vurdering av elevenes språkbruk og språklæring
- vurdering av læremidler
- styrings- og veiledningsdokumenter i engelskfaget
- bruk av digitale verktøy

### Organisering og arbeidsformer

Undervisningen er periodisert, og består av forelesninger, klasseromsundervisning, gruppearbeid, presentasjoner og bruk av IKT.

### Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- Minst 80% frammøte til undervisning. Studenten er ansvarlig for at tilstedeværelse registreres.
- Innlevering av arbeider beskrevet i semesterplanen

### Vurderingsordning

- mappevurdering: to individuelle oppgaver, hvor en trekkes og en velges av kandidaten, og et refleksjonsnotat - teller 20 % av endelig karakter
- individuell utviklingsoppgave - teller 45% av endelig karakter
- individuell muntlig eksamen - teller 35 % av endelig karakter



Det forutsettes at alle deksamener er bestått for at emnet skal vurderes til bestått

**Ansvarlig avdeling**

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap



## 2END14PH og 2END14PD Fagdidaktikk i engelsk

Emnekode: 2END14PH og 2END14PD

Studiepoeng: 15

### Språk

Engelsk og Norsk

### Forkunnskaper

Ingen spesielle krav

### Læringsutbytte

Studenten skal ha tilegnet seg kompetanse til å undervise i engelsk på mellomtrinn, ungdomstrinn og videregående skole.

*En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha tilegnet seg følgende læringsutbytte:*

#### KUNNSKAPER

- kunnskap om barn og unges språklæring i et andrespråksperspektiv
- strategier, metoder, vurderingsverktøy og vurderingsformer som fremmer språkutvikling
- kunnskap om hvordan muntlig og skriftlig språk kan integreres i inspirerende og meningsfulle aktiviteter
- innsikt i arbeidet med å videreutvikle de grunnleggende ferdighetene
- innsikt i ulike læringsstrategier som kan bidra til å gjøre at elevene kan ta hånd om egen læring og språkutvikling i et langsiktig perspektiv
- kunnskap om ulike måter å organisere opplæringen på
- kjennskap til hvordan en kan tilpasse språkopplæringen til den enkelte elev
- kjennskap til læreplan for engelskfaget i skolen og forholdet til det europeiske rammeverket for språk
- kunnskap om ulike internasjonale og nasjonale prøver og kartleggingsverktøy
- kunnskap om metoder og tilnærminger til opplæring i engelsk i et historisk perspektiv
- kunnskap om digitale media i engelsksopplæringen for barn og unge

#### FERDIGHETER

- kunne planlegge, lede og vurdere elevers læringsarbeid på en måte som tar hensyn til mangfoldet i elevgruppen når det gjelder ulike behov og ulik kulturell og språklig bakgrunn bl.a. ved pedagogisk bruk av digitale læringsverktøy
- kunne aktivt gjøre nytte av elevenes erfaringer med engelsk



## Høgskolen i Hedmark

- kunne legge til rette for et trygt læringsmiljø med variert, differensiert og meningsfylt læringsarbeid forankret i teori og egen erfaring, som fremmer videreutviklingen av de grunnleggende ferdighetene for alle elever
- kunne anvende fagkunnskapen didaktisk og reflektert i henhold til gjeldende læreplan for grunnskolen og kritisk vurdere egen undervisning
- kunne utøve en helhetlig vurderingspraksis og legge til rette for elevenes selvstendige språklæring ved å bevisstgjøre dem i valg av læringsstrategier

### GENERELL KOMPETANSE

- formidle relevant fagstoff og kommunisere på en måte som er tilpasset målgruppen
- reflektere over egen læring og praksis i forhold til etiske grunnverdier og skolens ansvar for barn og unges personlige vekst
- arbeide selvstendig og sammen med andre for å løse identifiserte problemer knyttet til elevs læring og utvikling i faget

### Innhold

- lærerens ulike roller i fremmedspråkundervisning
- lærersamarbeid og tverrfaglig virksomhet
- sentrale teorier om tilnærminger til fremmedspråksopplæring
- andre og tredjespråkstilegnelse og elevenes språkutvikling
- utvikling og vurdering av undervisning
- utforming og tilpasning av lærestoff for elever på 5.-13 trinn
- strategier og metoder for å oppnå lingvistisk og sosiokulturell kompetanse ved bruk av litterære, saksprosa og multimediale tekster
- vurdering av elevenes språkbruk og språklæring
- vurdering av læremidler
- styrings- og veiledningsdokumenter i engelskfaget
- bruk av digitale verktøy

### Organisering og arbeidsformer

Undervisningen er periodisert, og består av forelesninger, klasseromsundervisning, gruppearbeid, presentasjoner og bruk av IKT.

### Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- Minst 80% frammøte til undervisning. Studenten er ansvarlig for at tilstedeværelse registreres.
- Innlevering av arbeider som er beskrevet i semesterplanen

### Vurderingsordning

- mappevurdering: to individuelle oppgaver, hvor en trekkes og en velges av kandidaten, og et refleksjonsnotat- teller 40 % av endelig karakter
- individuell muntlig eksamen - teller 60 % av endelig karakter



Det forutsettes at alle deleksamener er bestått for at emnet skal vurderes til bestått

**Ansvarlig avdeling**

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap



## 2PRA1-PPUH Praksisopplæring 1. semester

Emnekode: 2PRA1-PPUH

Studiepoeng: 0

### Språk

Norsk

### Forkunnskaper

Ingen spesielle krav

### Læringsutbytte

Ved fullført emne skal kandidaten ha tilegnet seg følgende læringsutbytte:

#### Kunnskaper

- lærerens rolle som leder og rollemodell
- læring, læreprosesser, arbeidsmåter, læremidler og vurderingsformer
- lærerens taushetsplikt, arbeidstid, avtaleverk og skolelederens forventning til lærerne
- gjeldende lovverk og læreplaner
- læreplanarbeid
- skolen som organisasjon og samfunnsinstitusjon
- samarbeid med foresatte og faglige instanser for å identifisere behov hos elevene og iverksette nødvendige tiltak
- om utarbeidelse av individuell opplæringsplan (IOP)

#### Ferdigheter

- planlegge, lede, variere og vurdere læringsarbeid
- klasseledelse
- legge til rette for progresjon i elevenes læring og utvikling
- tilpasse opplæringen til elevers ulike evner og anlegg, interesser og bakgrunn
- motivere elevenes læringslyst gjennom å tydeliggjøre elevenes læringsmål og bruke varierte arbeidsmetoder
- vurdere elevenes måloppnåelse og gi læringsfremmende tilbakemeldinger, som kan bidra til at elevene kan reflektere over egen læring
- planlegge og vurdere foreldremøter og utviklingssamtaler med elever
- identifisere mobbing og trakassering og drøfte måter dette kan håndteres på
- samhandle med kollegaer, skoleledelse, foresatte og andre aktører i skolen

#### Generell kompetanse:

- formidle fagstoff og gjennom faglig innsikt, engasjement og formidlingsevne stimulere til



- elevenes læring og motivasjon
- ”den flerkulturelle skolen” og skolens arbeid med likestilling
- skolens virksomhetsplaner, utviklingsplaner og kompetansehevingsplaner
- informasjon om skolens arbeid med konflikthåndtering, mobbing, barn og unge i krise
- kjennskap til skolens samarbeid med eksterne partnere som PPT, barnevern, skolehelsetjeneste, politi, lag og foreninger, den kulturelle skolesekken og andre
- læringsmiljø
- yrkesetikk

## **Innhold**

Praksisopplæringen i Praktisk-pedagogisk utdanning skal være veiledet, vurdert og variert. Den skal inngå som en integrert del av fagene i utdanningen og anses som en læringsarena på lik linje med fagstudiene på høgskolen. Det skal være progresjon i praksisopplæringen, og den skal knyttes til alle sider ved skolens virksomhet.

## **Organisering og arbeidsformer**

Praksisopplæringen består av 6 sammenhengende uker praksis. Studentene organiseres fortrinnsvis på praksispartier med maksimal 3 studenter pr. praksisparti. Praksispartiet skal være på samme skole i første og andre praksisperiode.

Hvert praksisparti har en faglærer på høgskolen som sin kontaktlærer. Kontaktlærer har et særlig ansvar for å følge opp studentene i praksisperiodene. Det er utarbeidet egne føringer for samarbeid, innhold og organisering av praksisopplæringen i Plan for praksisopplæring for PPU.

## **Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen**

Gjennomført praksis i tråd med føringene i Plan for praksisopplæring for PPU

## **Vurderingsordning**

En skriftlig individuell vurdering skal ta utgangspunkt i læringsutbytteformuleringene. Studenten vurderes til bestått/ikke bestått etter avsluttet praksis.

## **Ansvarlig avdeling**

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap



## 2PRA 2-PPUH Praksisopplæring 2. semester

Emnekode: 2PRA 2-PPUH

Studiepoeng: 0

### Språk

Norsk

### Forkunnskaper

Ingen spesielle krav

### Læringsutbytte

Ved fullført emne skal kandidaten ha tilegnet seg følgende læringsutbytte:

#### Kunnskaper

- læreplananalyse og utarbeiding av lokale opplæringsplaner/årsplaner og periodeplaner
- formell og uformell vurdering i fagene
- om arbeid med tverrfaglig opplæring og integrering av grunnleggende ferdigheter

#### Ferdigheter

- planlegge, lede og vurdere elevers læringsarbeid på en selvstendig og faglig gjennomtenkt måte
- bruke varierte, elevaktive, meningsfylte og sentrale metoder og læringsformer i fagene
- gjennomføre tilpasset opplæring i fagene
- legge til rette for utvikling av de grunnleggende ferdighetene i fagene
- utarbeide og gjennomføre ulike vurderingsformer i fagene, bl.a skriftlige prøver, mapper, ferdighetsprøver og muntlig aktivitet
- vurdere elevarbeider - både for og av læring
- samarbeid med elever i planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisning og læring
- bruke nærmiljøet og ulike institusjoner som læringsarena

#### Generell kompetanse:

- tolke, bryte ned og anvende læreplanens kompetansemål i undervisning
- samarbeide med elever og kollegaer om planlegging og gjennomføring av undervisning/opplæring
- reflektere over og kontinuerlig forbedre egen praksis for å legge til rette for elevenes læring og utvikling i fagene

### Innhold

Praksisopplæringen i Praktisk-pedagogisk utdanning skal være veiledet, vurdert og variert. Den skal





inngå som en integrert del av fagene i utdanningen og anses som en læringsarena på lik linje med fagstudiene på høgskolen. Det skal være progresjon i praksisopplæringen, og den skal knyttes til alle sider ved skolens virksomhet.

Det må fortsatt legges vekt på oppgavene fra første periode. I tillegg vil det bli gitt konkrete fagspesifikke oppgaver.

### **Organisering og arbeidsformer**

Praksisopplæringen består av 6 sammenhengende uker praksis. I andre praksisperiode organiseres studentene fortrinnsvis på samme praksisparti og på samme skole som i første praksisperiode.

Hvert praksisparti har en faglærer på høgskolen som sin kontaktlærer. Kontaktlærer har et særlig ansvar for å følge opp studentene i praksisperiodene. Det er utarbeidet egne føringer for samarbeid, innhold og organisering av praksisopplæringen i Plan for praksisopplæringen for PPU.

### **Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen**

Gjennomført praksis i tråd med føringene i Plan for praksisopplæring for PPU

### **Vurderingsordning**

En skriftlig individuell vurdering skal ta utgangspunkt i læringsutbytteformuleringene. Studenten vurderes til bestått/ikke bestått etter avsluttet praksis.

### **Ansvarlig avdeling**

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap